

Den gamle by vil vise jødisk historie.

Fra 2025 kan man i Den Gamle By i Aarhus genopleve livet i en knap 100 år gammel jødisk børstenbinderforretning, der i sin tid lå i Randers.

Billeder fra Den Gamle By i Aarhus

I 2024 begynder museet at bygge en jødisk børstenbinderbutik med tilhørende bolig og førstesal, der giver et overblik over den jødiske historie i Danmark.

Den virkelige børstenbinderforretning lå i 1927 i Randers, hvor den største jødiske menighed fandtes i 1800-tallet. De jødiske handelsfolk var med til at gøre den jyske købstad til en af tidens vigtigste handelsbyer.

Børstenbinderforretningen, der fra 2025 kan opleves i Den Gamle By, havde det lidet mundrette navn "Eduard Hartogsohn A/S, Børste, Pensel & Gadekostefabrik", og efterkommere af familien Hertogsohn har stillet familieoptegnelser, fortællinger, erindringer og billeder til rådighed for projektet.

Forretningen var blandt andet hjemsted for et våbenlager under besættelsen, som fabrikkens lærling og modstandsmand Finn Jensen havde skjult uden den jødiske families vidende. Familien blev hentet af soldater og ført til koncentrationslejren Theresienstadt.

På husets førstesal skal en ny udstilling vise, hvor i landets købstæder man finder jødiske gravpladser, tidligere synagoger og markante jødiske firmaer.

Projektet er finansieret af Aage og Johanne Louis-Hansens Fond, der har doneret 2,5 millioner kroner, så Den Gamle By kan realisere de nye huse, der skal ombygges i løbet af det kommende år. Udstillingen på første sal vil dog først stå klar i 2026.

Bonusinfo:

Sten på den jødiske gravplads i Randers

Om jøderne i Randers: efterhånden forsvandt jøderne fra Randers igen. De smeltede enten helt sammen med lokalbefolkningen eller rejste til København, hvor der var en stærkere jødisk menighed. Randers' sidste jødiske familie har fem sten i streg i gravpladsens nyeste ende. Det er børstefabrikanterne Hartogsohn. Den sidste grav er fra 1988.